

SVENSKA
ESPERANTO-
TIDNINGEN

La Espero

2014: 56

Active animals

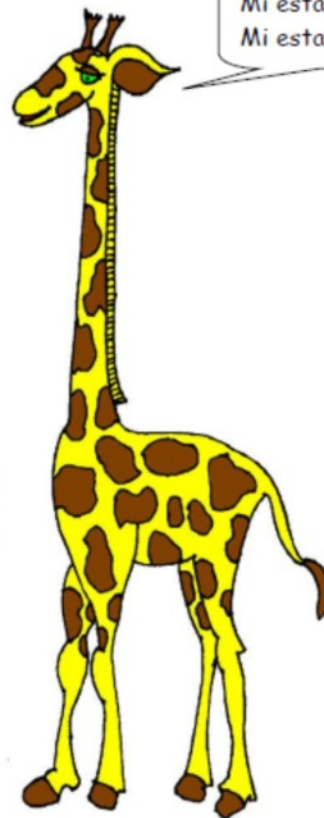
	kato	kanario	
<i>Lithuanian</i>	katė		
<i>Russian</i>	кошка		
<i>Spanish</i>	gato		
<i>Swedish</i>	katt		
<i>Welsh</i>	cath		
			<i>Finnish</i> kanarialintu
			<i>Hungarian</i> kanári
			<i>Irish</i> canáirí
			<i>Slovak</i> kanárik

	serpento	rato
<i>French</i>	serpent	
<i>Italian</i>	serpente	
<i>Portuguese</i>	serpente	
<i>Romanian</i>	șarpe	
<i>Spanish</i>	serpiente	
		

SPRINGBOARD TO LANGUAGES

Marvellous me

Mi estas ĝirafa.
Mi estas granda.

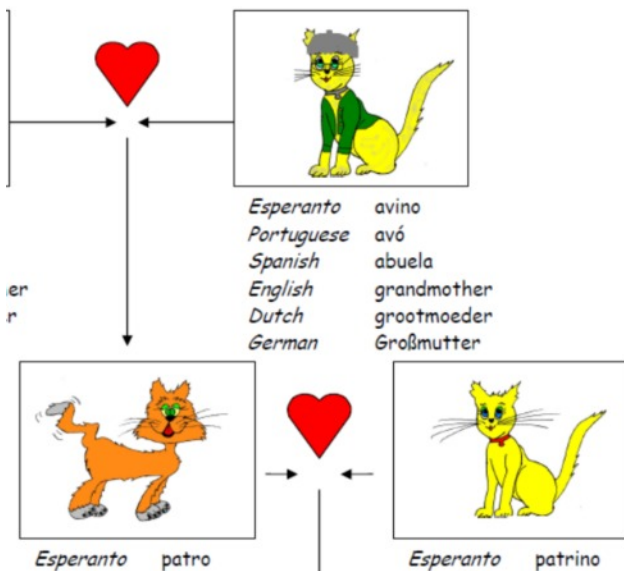
<i>English</i>	herbivorous
<i>Esperanto</i>	herbovara
<i>French</i>	herbivore
<i>Italian</i>	erbivora
<i>Spanish</i>	herbívora

<i>Dutch</i>	jong
<i>Esperanto</i>	juna
<i>French</i>	jeune
<i>Portuguese</i>	jovem
<i>Spanish</i>	joven

<i>Dutch</i>	Afrikaans
<i>Esperanto</i>	afrika
<i>French</i>	africaine
<i>German</i>	afrikanisch
<i>Italian</i>	africana

<i>Esperanto</i>	granda
<i>French</i>	grande
<i>Italian</i>	grande
<i>Portuguese</i>	grande
<i>Spanish</i>	grande

Antastic families

Organ för Svenska Esperantoförbundet

ISSN 0014-0694

2014 • 102-a jarkolekto

Fondita en 1913

Redaktion: Bengt Olof Åradsson och Olof Pettersson

Frågor om prenumeration, adressändringar o. dyl.:

Box 2276, 103 17 Stockholm, tel. 08-34 08 00.

sveda@esperanto.se

E-post till redaktionen: laespero@esperanto.se

Ansvarig utgivare: Leif Nordenstorm

Utformning: Omnibus Typografi & Bengt O Åradsson

Tryck: Pingvinpress, Råå

Prenumeration 2014: 200 kr.

Prenumerationsavgiften för La Espero ingår

i medlemsavgiften.

Plusgiro 20 12-3, Esperantoförbundet.

ESPERANTOFÖRBUNDET

Besöksadress: Esperanto-Centro, Vikingagatan 24,

113 42 Stockholm, tel. 08-34 08 00

Postadress: Box 2276, 103 17 Stockholm

E-post: sveda@esperanto.se

Nätsida: www.esperanto.se

Öppettider: Esperanto-Centro har begränsade

öppettider. Ring i förväg!

Plusgiro: 20 12-3, Esperantoförbundet

IBAN-konto: SE50 9500 0099 6034 0002 0123

Medlemsavgift 2014:

Direktansluten medlem 200 kr.

Ungdomsmedlem (max 20 år) 100 kr. Medlemmar

under 30 år är samtidigt medlemmar i SEJU,

Sveriges Esperantisters Ungdomsförbund.

Hel familj 300 kr (inklusive ett exemplar av La Espero.

Tilläggssexemplar kostar 100 kr/år).

UEA-avgifter och prenumerationer: Leif Holmlund,

Kågevägen 40 B, 931 38 Skellefteå, tel: 0910-733810

ESPERANTOFÖRLAGET

Adress: Box 2276, 103 17 Stockholm

Postgiro: 578-5

Nätsida: www.algonet.se/~eldona

E-post: eldona@esperantosverige.se

Telefon: 070-5850054

ESPERANTOGÅRDEN

Adress: Esperanto-Gården, 680 96 Lesjöfors,

Nätsida: www.esperantogarden.se,

E-post: info@esperantogarden.se

Telefon: 0590-309 09

Manus till La Espero

sänds till Bengt Olof Åradsson

Nygatan 10A; 281 48 Hässleholm; tel 070-200 4574

e-post: laespero@esperanto.se

	Stoppdatum	Utkommer senast
Nr 1	1 februari	1 mars
Nr 2	15 maj	5 juni
Nr 3	20 augusti	15 september
Nr 4	1 november	1 december

Utgivningsplanen är preliminär. Den som har brådskande information som måste komma ut senast ett visst datum bör ta kontakt med redaktören i god tid innan.

Vad arbetar styrelsen med just nu?

En av de största frågorna just nu är arbetet med att övergå till en ny typ av medlemsregister, som gör det möjligt för våra medlemmar att i framtiden själv kontrollera och ändra sina uppgifter i registret, t.ex. adress, telefon, e-postadress, abonnemang på nyhetsbrev mm. I samband med detta tittar vi också på möjligheten att införa en typ av stödmedlemskap samt en övergång till 12-månadersmedlemskap istället för kalenderår.

I samband med förändringen av medlemsregistret kommer vi att under 2015 göra ett försök med central uppbörd av en klubbs medlemsavgift för att se om det är möjligt och lämpligt att förbundet tar hand om även klubbarnas medlemsavgifter. Södertörnsklubben har anmält sitt intresse att delta i försöket. Avgiften för ett plusgirokonto är en stor kostnad för en liten klubb.

Det har kommit till vår kännedom att en del klubbar använder kassörens privata konto till klubbens pengar. Detta är klart olämpligt. Vi har bitt Roland Eriksson förklara varför. Här är hans skrivelse:

Klubbkonton på personliga konton

Det finns flera orsaker varför man inte bör upplåta personliga konton som konto för en förening.

1. Skatteverket kan vid kontroll anse att de pengarna som man får in till det kontot är din lön och att kontoinnehavaren skall betala skatt för det.
2. Om kassören är borta på t.ex. semester kan ingen annan få tag i pengarna. Normalt ser man till att minst 2 personer kan hantera kassan var för sig.
3. Kassören kanske blir osams med föreningen och behåller pengarna för sig själv. I och med att de ligger på kassörens konto så blir det svårt för föreningen att motbevisa att det inte är kassörens.
4. Kassören kan bli så sjuk/skadad så att vederbörande inte kan hantera sitt konto. Då kanske det blir en god man som skall sköta kontot.
5. Vid eventuellt dödsfall kan det bli svårt för föreningen att få ut pengarna då de automatiskt ingår i dödsboet tills alla formaliteter är klara (det kan ta flera månader). De efterlevande kan också motsäga sig att återlämna pengarna som de kanske ser som del av sitt arv.
6. På tal om skatt finns också en viktig allmän punkt. Om någon får pengar till något uppdrag i föreningen så skall det stå tydligt vad pengarna är avsedda för. Annars anser skatteverket att det är den enskildes lön och att denne skall betala skatt för det.

Om klubben ändå vill använda kassörens konto så rekommenderar jag att ni tar kontakt med en jurist så ni inte går på några ekonomiska minor.

Roland Eriksson

En annan fråga, som också tidigare varit på tapeten, är hur vi placerar förbundets pengar som bl a kommit in genom stora donationer. På senaste styrelsemötet beslöt vi att avsluta våra konton och fonder i Handelsbanken som i flera år klassats som en av de minst etiska bankerna, och sätta pengarna på ett räntebärande konto med fria uttag i SBAB. En senare fråga blir om och hur vi ska placera om en del av dessa medel för att skilja förbundets "egna" medel från de donerade, där donatorerna har uttryckt särskilda önskemål om t ex användningsområde.

La urbon prikantis Gunnar Wennerberg (1817-1901) Gluntarne tiele:

*Parolas ci ĉevale
plejbona ja upsale
en ĉiu lok' ĉi-flanke de la sun'
trovebla,
kaj urb' kun sama ravkapablo
ne ekzistas, je diablo,
se serĉus ci eĉ ekde ekvatoro ĝis
poluso...*

Ĉu liaj vortoj ankoraŭ validas?
Ci devas mem esplori.

Programo

Sveda Esperanto-kongreso 2015

Ĵaŭdo, 14an de Majo 2015

13.00- Aktivula maturigo

Vendredo, 15an de Majo 2015

9.00-11.30 Aktivula maturigo
13.00-15.00 Gvidado en Upsalo, promene
15.00-16.00 Kafo
16.00-16.45 Eldona Societo Esperanto,
jarkunveno
16.45- Martin Kjellin pri Esperanto-
muziko
19.00 Manĝo
20.00 (ĉ.) Muzika programo

Sabato, 16an de Majo 2015

9.00 La jaro pasinta. La estraro
informas
10.00 Kafo
10.30-11.30 Mikaelo Bronŝtejn: Pri Puŝkin
12.00 Lunĉopaŭzo
13.00 Jarkunveno de Sveda Esperanto-
Federacio
14.00 Kafo
14.30-15.30 Jarkunveno de SEF (daŭrigo)
16.00 Jarkunveno de ILEI
16.00 Prezento de "Söka bostad i
storstaden" kaj aliaj novaj libroj
en Esperanto,
17.30 Rondo Langlet
18.30 Manĝo (por mendintoj)
20.00 Mikaelo Bronŝtejn muzikas

Dimanĉe, 17an de Majo 2015

8.30 En la Upsala katedralo: Sved-
Esperanta dulingva diservo
10.00 Christer Kiselman: Pri la laboro
de Akademio de Esperanto
12.00 Fino

Sveda Esperanto-kongreso okazos en Upsalo de la 15-a ĝis la 17-a de Majo 2015. Antaŭkongreso komenciĝos jam la 14-an. Ĝis la 15-a la ejo estos Fjellstedtska skolan. En la 16-a kaj 17-a ni renkontiĝos en Drabanten apud la Stacidomo.

Upsalo estas la kvara urbo de Svedujo laŭ grandeco, sed multrilate konservis sian klasikan karakteron de urbeto. Tute mankas vitraj ĉielskrapuloj. La plej alta konstruaĵo estas la katedralo, kaj alia konata profilo estas tie de la kastelo sur la upsala firsto, en kies tiama regna salonego la reĝino Kristina abdikis en la jaro 1654. Tute moderna domo estas Upsala Koncerto kaj Kongreso (UKK), inaŭgurita en 2007.

Tra Upsalo fluas la rivero Fyris, kiu dividas la urbon en du partojn: la orienda tradicie estas tiu de la komerco, la okcidenta same tradicie tiu de la eklezio kaj de la universitato.

La universitato estis fondita en 1477, kiel la unua en norda Eŭropo. Ĝiaj plej famaj profesoroj estis Lineo kaj Celsius. La dua

universitato de Svedujo estis tiu de Dorpat/Tartu, kaj Tartu nun estas ĝemeligita al Upsalo. Por esperantistoj menciindas ke la ĉefa universitata domo estis inaŭgurita en ... 1887!

Inter la muzeoj vizitindas *Upplandsmuséet* (regiona muzeo), *Konstmuséet* (la Arta Muzeo), *Bror Hjorths hus* (la iama ateliero de la skulptisto kaj pentristo Bror Hjorth, 1894-1968), *Linnémuséet* (la Linea Muzeo) kaj *Linnés Hammarby* (la somera domo de Lineo iom ekster la urbo).

La *Esperanto-Societo de Upsalo* estis fondita jam en 1891 kun la nomo *Klubo Esperantista en Uppsala*. Ĝi estis la unua Esperanto-societo en Svedujo kaj la dua en la mondo, post nur tiu de Nurenbergo, kiu estis fondita en 1888. (Legu pli en la libro *La Esperantomovado en Uppsala* [1891] de Karl Söderberg.)

Bonvenon!
Esperanto-Societo de Upsalo

La teksto estas iom prilaborita versio de la invito al la lasta Esperanto-kongreso en Upsalo en 1993.

Bonvenon al Upsala 14-17 de Majo 2015

Välkomna till Uppsala. Årets esperantokongress inleds med ett träningsseminarium för aktiva esperantister "Aktivula maturigo" på torsdag och fredag. Själva kongressen börjar på fredag eftermiddag.

Mikaelo Bronŝtejn, sångare och författare kommer att hålla föredrag om poeten Puŝkin och sjunga och musicera för oss. Christer Kiselman, preses i Esperantoakademien kommer att berätta om denna institution och Martin Kjellin kommer att berätta om musik på Esperanto. Fler programpunkter planeras in.

Vi kommer att hålla till i två kongresslokaler – på torsdag och fredag i Fjellstedtska skolan, Östra Ågatan 6, – på lördag och söndag på Drabanten, Bångårdsgatan 13, 100 meter från Centralstationen.

Avståndet mellan de två lokalerna är ca 750 meter.

Anmälan görs enklast på vår hemsida på www.esperantosverige.se under fliken Eventoj. Frågor kan besvaras av leif.nordenstorm@gmail.com

Kongressen 2015 i Uppsala

Kongressavgifter:

Betalning till 28 febr:	300 kr
Betalning: 1 mars-26 apr:	400 kr
Betalning: 27 april-13 maj:	500 kr

Ungdom (födda 1995 och senare) betalar halva avgiften.

Deltagande en dag, halva avgiften. (Ungdomar en dag, fjärdedels avgift).
I kongressavgiften ingår deltagande i programmet, men inga måltider.

Måltider:

Buffé med underhållning på lördag kväll 220 kr, förbeställs. Alla övriga måltider betalas på plats.

Logi:

Hotellrum på Stiftelsen Fjellstedtska skolan, 500 kr/natt inkl. Frukost. Bokas på 018-161100 eller info@fjellstedtska.se

Hotellrum/vandrarhemsrum på Hotell Centralstationen (bredvid Drabanten). Många olika priser på hotellrum och vandrarhemsrum. Se hemsidan hotellcentralstation.se/kontakt eller ring 018-4442010.

Bonvenon al Uppsalo!

Kallelse

Härmed kallas andelsägare i Esperanto-Gården i Lesjöfors Ek. Förening till fortsättning på det ajournerade årsmötet för verksamhetsåret 2013.07.01 – 2014.06.30

Kallelsen gäller även den som är indirekt medlem genom att vara medlem i en organisation som är medlem i Esperanto-Gården eller som skulle vilja få information om Esperanto-Gården.

PLATS: Solidaritetshuset
Tegelviksgatan 40
Stockholm

TID: 11 januari 2015
klockan 12.30
Årsmötet börjar 12.45

För att spara tid ber vi dig att meddela E-G så att en deltagarlista kan upprättas i förväg. Anmäl dig på tel 070 767 54 55 alt. info@esperantogarden.se.

Om du inte anmält dig skriver du upp dig på listan vid ankomsten till Solidaritetshuset.

Mötet avslutas med en presentation av den verksamhet som bedrivs i huset och av vilka.

Kallelsen finns även på Esperanto-Gårdens hemsida. Där kommer även att finnas annan viktig information fr.o.m mellandagarna.

Alla hjärtligt välkomna
Styrelsen.

Till Solidaritetshuset tar man sig med hjälp av SL-bussar:

- från Slussen buss 2 (Norr tull – Odenplan – Sturplan – Norrmalmstorg – Slussen – Sofia) till hpl. Tengdahlsgränd
- Från Södra station går buss 55 (Hjorthagen – Gasverket – Stadion – Stureplan – Slussen – Södra station – Skantull – Sofia)
- buss 66 (Reimersholme – Zinkensdamm – Södra station – Medborgarplatsen – Sofia)

Det finns även andra SL-möjligheter

Fotoj de la somera kurso en E-G

(en La Espero numero 4, la fotoj jam estas publikigitaj sed kun malĝusta teksto)

Vespero ĉe fajro, de maldekstre Jeanette Bendelin, Mille kaj Anne-Mari Milianowicz, Erik kaj Nataša Bertse.

/Konversationskursen leddes av Nataša Bertse som även lärde ut sånger på esperanto.

Nästa internationella sommarkurs

(barn, nybörjare, fortsättning, avancerad)
på Esperanto-Gården ordnas 15-22 juli 2015.

Anmäl intresse på info@esperantogarden.se så skickar vi information.

Eugenja Kaspiravičienė instruas senforan kukabakadon kun siaj helpantoj Emil Nilson, Astrid Fridholm kaj Olga Nilson dum la somera kurso. Fone videblas Joel Skoog.

/Esperantokursens deltagare fick också baka paj utan ugn. Instruktionerna framfördes förstas på esperanto.

Esperanto-Gastigejo por familioj kaj pli

Esperanto-Gården för familjer, cyklister och fler

Familioj montriĝis la komuna temo de la du esperantlingvaj eventoj en Esperanto-Gastigejo en Lesjöfors (svede Esperanto-Gården) ĉi-somere.

La tradician semajnan kurson 13-20 julio 2014 partoprenis geava paro kun genepoj kaj geedza paro kun tri infanoj, praavo kun nepino kaj ŝia filino ... kaj krome kelkaj plenkreskuloj de Svedio, Norvegio, Finnlando kaj Litovio. Iuj partatempaj partoprenantoj ĉefe plenumis volontulan laboron por la gastigejo, ekz. tegmento-riparadon, dum aliaj plentempe lernadis en tri grupoj (konversacia gvidata de Nataša Berce, komenkanta de Douglas Draper kaj infana de Anna Ritamäki-Sjöstrand, prezidanto de la gastigeja kooperativo). Lernado krom dum la normale ses ĉiutagaj lecionoj okazadis dummanĝe, dumbakade, dumlude kaj dumdiskute.

Sekvajare la plurnivela somera kurso okazos 15-22 julio 2015 (merkrede ĝis merkrede) antaŭ la UK en Lillo.

Similetose pasis la Renkontiĝo de Esperanto-Familioj (REF), kies partoprenantoj de la 1a ĝis la 10a de aŭgusto ĝuis la Svedian someron. Temas pri reveno al Lesjöfors ĉar

REF realiĝis unuafoje en Svedio en 2011, ankaŭ tiam sub la gvido de Hokan Lundberg kaj Sonja Petrovi Lundberg. Ĉi-jare iom pli ol tridek anoj de esperantoparolantaj familioj, inter kiuj 18 infanoj, kune plenigis sian feriadon per desegnado, kantado, naĝado, bakado, konstruado de songkaptiloj kaj relbiciklado ... REF estas invitata al Hungario dum 2015.

Kooperativo Esperanto-Gastigejo ekde 1996 akceptas individuajn kaj grupajn gastojn dum la tuta jaro. Dum 2014 la plej enspezigaj grupoj, krom la esperantistaj, estis interesiĝantoj pri aŭtokonkurado (Svenska rallyt februarie), biciklistoj (interalie haltejo de Sverigetempot) kaj berplukantoj. La kooperativo funkcias plejparte volontule. Krome Stella Lindblom, konata pro www.esperantosverige.se, estas dungita por plifaciligi la akireblon de esperantoarkivaj materialoj.

Vidu apartan alvokon al la jarkunveno de la Esperanto-Gastejo.

Teksto kaj kursofotoj:
Anna Ritamäki-Sjöstrand

Den traditionella sommarkursen på Esperanto-Gården i Lesjöfors 13-20 juli 2014 lyckades väl med lektioner i tre grupper, barn, nybörjare och konversation. Nästa års kursdatum är fastslagna till 15-22 juli 2015, onsdag till onsdag. Tidpunkten är vald med tanke på möjligheten att efter kursen delta i esperantovärldskongressen i Lille, Frankrike.

Det andra större sammarevenemanget på Esperanto-Gården var familjeträffen Renkontiĝo de Esperanto-Familioj, där familjer som använder esperanto i vardagen träffas.

Esperanto-Gården verkar sedan 1996 som vandrarhem och kursgård. Andra betydande grupper som anlitat vandrarhemmet under 2014 är besökare på Svenska Rallyt i februari och cyklister, bland annat var Esperanto-Gården kontrollpunkt för Sverigetempot, ett cykellopp genom Sverige.

Bärplockare har även i år bott på Esperanto-Gården under längre perioder. Esperanto-Gården har öppet året runt för grupper och enskilda.

Text och kursfoton:
Anna Ritamäki-Sjöstrand

Plenkreskuloj kaj infanoj silentiĝas en vico por aŭskulti la enkondukajn instrukciojn antaŭ ekmanĝo, inter la videblaj plenkreskuloj la organizantoj Sonja kaj Hokan.

/Familjeträffen för barn och vuxna arrangerades i år i Lesjöfors. När barnen äter, simmar och umgås tillsammans betyder det mycket för språkutvecklingen.

Foto: Vanja Radovanović

La nuna prezidantino de Esperanto-Gastigejo Anna Ritamäki-Sjöstrand kun du iniciatintoj kaj daŭraj aktivuloj, Lennart Svensson kaj Bengt Nordlöf, sine filino Sigrd Sjöstrand.

/Esperanto-Gårdens nuvarande ordförande tillsammans med två veteraner som var med och initierade verksamheten och fortfarande är aktiva.

Fotis: Vanja Radovanović

Vem vill informera?

Att informera handlar om väldigt mycket. Under det senaste året har flera kommit med idéer och önskemål. Därför tänker vi nu skapa en Info-grupp.

Någon vill göra filmer om esperanto, att lägga upp på YouTube. Andra vill ha fler och bättre broschyrer eller skriva artiklar och information på och om esperanto. Vissa vill göra kortare insatser, andra jobba på längre sikt.

Vi vill ha med alla!

Vi behöver över lag bli bättre på att nå ut med vårt budskap. Och det varken är eller kan vara enbart en uppgift för styrelseledamöter.

DET HÄR ÄR ETT UPPROP!

Lördag 14 mars planerar vi en träff någonstans i mellersta Sverige där vi kan träffas, berätta om vad vi helst vill skapa och få det gjort. Det kan handla om vad som helst som på något sätt sprider kunskapen om esperanto och dess existens. Du kan vara med för att göra en ny broschyr, för att träffa andra att samarbeta eller något annat som kommer att föra arbetet och verksamheten framåt.

Planen är att träffas och helt enkelt börja planera och göra saker. Det finns utrymme i förbundets budget för olika inköp

som krävs för att information om språket ska kunna spridas.

Infomaterial kan iordningställas för tryckning, inköp av utrustning som behövs för något syfte kan diskuteras och planer för sådant kan utformas och pengar äskas. Vi sätter inga gränser för vad denna helg kan komma att användas till, utom på två punkter. Det ska handla om hur vi informerar om esperanto och du förväntas vara aktiv och skapa.

Max 500 kr

Vi gör det så lätt som möjligt för dig att bestämma dig – vi gör Sverige rundare genom att sponsra en del av kostnaden för deltagande. Övernattning på vandrarhem plus resa på billigaste sätt kostar dig max 500 kr. Motprestationen är ditt aktiva deltagande.

Anmäl så fort du kan ditt intresse för att vara med, så att vi kan planera plats och lokaler.

Datum är alltså lördag 14 mars.

Mer info kan fås från Stella på tel 0565-80388 eller genom e-post sel@bonadomo.se.

Anmälan kan göras hos Stella eller genom den nya funktionen i Kalendaro.

Leta upp arrangemanget och tryck på "Aliği".

Stella Lindblom

Information från SEFs valberedning

Årets valberedning i SEF består av Elisabeth Gröning, Tatu Lehtilä som ordinarie ledamöter samt Ulla Luin som suppleant.

Föreningen är alltid i behov av aktiva medlemmar och vi behöver din hjälp att hitta dem som är intresserade av att vara med. Vi vill ha kontakt med dig som är intresserad att vara med i någon form, i styrelsen eller i andra funktioner. Alternativt känner du någon som skulle vara lämplig som vi åtminstone kan kontakta för att undersöka intresset.

Vad innebär det att vara med i styrelsen? Det är en unik chans att påverka verksamheten, både som den är idag och framför allt den framtida. Förbundet är inne i en mycket intressant process. Viljan att göra verksamheten tydligare, mer öppen och demokratisk har vi som medlemmar börjat kunna ana. Att vara med som styrelsemedlem är dessutom en möjlighet till egen utveckling. Utöver traditionella möten använder styrelsen idag bl.a. internet, skype och egen hemsida med olika funktioner som hjälpmedel för sina möten och diskussioner.

Vill du veta mer?

Än en gång, du som är intresserad av att delta alternativt vill tipsa oss om kandidat(er) att kontakta, hör gärna av dig till undertecknad.

På återhörande hälsar
Elisabeth Gröning

Kontakta: mail: elisabeth.groning@tele2.se
mobil: 073-758 90 41

80 / 20 -regeln

Låter "20/80-regeln" bekant? Det verkar finnas en statistisk fördelning på 20 resp. 80 % som uppstår i många sammanhang. Ett exempel på 20/80 är aktiva respektive passiva medlemmar med ca 20 % aktiva och resten passiva.

Med stöd i statistiken kan man konstatera att båda sorters medlemmar behövs. Det ligger ingen värdering i uppdelningen. Alla är lika viktiga, även passiva medlemmar, för utan dem finns ingen bas ur vilken det kommer aktiva medlemmar.

Att känna till fördelningen är en hjälp för ansvariga att planera och utforma verksamheten. Det nyttjar föga att försöka förmå fler

passiva att bli aktiva. Man får försöka öka det totala antalet och förlita sig på statistiken; att de aktiva så att säga kommer att uppenbara sig som genom osmotiskt tryck.

Lättaste sättet att få medlemmar är att behålla gamla. Näst bäst är att få dem som visat intresse att ta ett steg till. Att bli aktiv medlem i något är oftast en process. Ibland kan den ta flera år. Så hur kan vi få kontakt med intresserade som inte bestämt sig än?

Jag skulle kunna fortsätta att beskriva de tankar som finns kring marknadsföring och hur man bygger kundrelationer i en värld som är alltmer instabil och

flyktig, men syftet med texten är att informera om att styrelsen förbereder en ny kategori "stödmedlemmar". De blir inte medlemmar i stadgarnas fulla betydelse. Stödmedlemskapet kommer bara att bli åtkomligt på internet och löpande information kommer att skickas med e-post.

Förutom en bredare bas för aktiva medlemmar hoppas vi också att dessa stödmedlemmar kan bli en grupp som vi kan hänvisa till i argumentationen. Vi må ha si och så många betalande medlemmar, men så här många tusen stöder faktiskt tanken...

Vi kan inte göra annat än vårt bästa och se vad som händer.

Stella Lindblom

Bli medlem i UEA 2015

UEA är den globala organisationen för esperantister. Den har officiella relationer med FN och UNESCO. UEA behöver ditt stöd för att uppfylla sina viktiga uppgifter att:

- sprida esperanto
- verka för en lösning på språkproblemet i internationella sammanhang
- underlätta all sorts kommunikation mellan människor oavsett ras, religion eller politisk åsikt och
- därmed öka förståelsen mellan folk och länder.

UEA ger ut flera esperantotidningar bl.a. REVUO ESPERANTO och har en omfattande bokförsäljning. Som direktmedlem får du köpa böcker från UEA:s bokservice med 10 % två gånger om året, och ifall du är MA-medlem får du rabatten vid obegränsat antal köp. UEA anordnar även varje år en stor internationell världskongress för att nämna några verksamhetsområden.

För din egen del betyder det, att du får UEA:s årsbok med namn och adresser på delegater i hundratalet länder, och om du är MA-medlem, får du tidningen ESPERANTO, som ger dig värdefull information om vad som händer i esperantovärlden. Dessutom ger medlemskapet (MA och MJ) dig rätt till betydligt lägre kongressavgift.

MJ och MG medlemmar kan läsa tidningen Esperanto på nätet, om UEA får mailadressen. Du betalar avgiften genom att sätta in pengar på postgiro 14 74 29-5, SEF specialkonto. Ange vad pengarna avser.

Det går även bra att gå till UEA:s hemsida UEA.org och välj aliĝilo, fyll i den och betala

Avgifterna för år 2015 är följande:

MA 580 skr. Direktmedlem med årsbok och tidningen ESPERANTO. Om man är under 30 år blir man automatiskt medlem även i ungdomsorganisationen TEJO och får tidningen KONTAKTO.

MJ 230 skr. Medlem med årsbok och nätversionen av tidningen ESPERANTO. I övrigt se ovan.

MG 92 skr. Medlem med "Gvidlibro", och nätversionen av tidningen ESPERANTO. Ger inte nedsatt kongressavgift.

DM 14500 skr. "Dumviva Membro" Betalar för hela livet 25 gånger avgiften för MA.

DMJ 5750 skr. Livsmedlem med årsbok: Betalar för hela livet 25 gånger avgiften för MJ; erhåller årsboken och nätversionen av tidningen ESPERANTO.

SA 370 skr. Abonnemang av tidsskriften ESPERANTO, utan medlemskap i UEA.

KTO 220 skr. Abonnemang av tidsskriften KONTAKO, utan medlemskap i UEA.

SZ 1160 skr. Avgift för "Societo Zamenhof", särskild stödorganisation. Ger inte medlemskap i UEA:

PT 690 skr. "Patrono de TEJO", betalar 3 gånger avgiften för MJ för att stödja TEJO (ger inte medlemskap): Erhåller tidningen KONTAKTO och andra utgivningar av TEJO.

Upplysningar: Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, LGH 1303, 931 38 Skellefteå
Tel. 0910- 733810 leif.holmlund@telia.com

Prenumera!

SEF erbjuder sina medlemmar att prenumera på esperantotidningar för 2015. Du beställer tidningarna genom att sätta in pengar på plusgiro 14 74 29-5, SEF, specialkonto, samt att på talongen ange vilka tidningar som avses. Vill du fråga något ytterligare kan du göra det hos:

Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, LGH1303, 93138 Skellefteå
Tel 0910-733810. leif.holmlund@telia.com

Tidning	nr/år	pris kr
Esperanto	11	370
Esperanta Finnlando	5	220
Esperanto en Danio	4	123
Femina	4	276
Juna Amiko	3	147
Kontakto	6	220
La Jaro	1	85
La Kancerkliniko	5	262
La Ondo	11	432
La Ondo rete		138
Literatura Forio	6	405
Monato	11	543
Monato retversio		300
Norvega Esperantisto	6	131
Oomoto, nur rete		
www.oomoto.jp/esrevuo/Oo453.pdf		
Ret-ventoj		
www.esperanto.hu/eventoj/		
Scienca Revuo		184
Scienca Revuo, retversio		74

100-a Universala Kongreso de Esperanto en Lillo, Francio, 25 juli-1 augusti 2015

Anmälningsavgifter (svenska kronor)

	-2014-12-31	-2015-03-31	-2015-04-01
1. Direkt medlem i UEA(ej MG)	1656	2070	2484
2. Icke direkt medlem i UEA	2070	2576	3128
3. Komitatano, medföljande, handikappad eller Ungdom (född mellan 85-01-01 och 94-12-31), som är medlem i UEA	828	1058	1242
4. Medföljande, handikappad eller Ungdom, som inte är medlem i UEA	1242	1564	1886

Handikappassistenter och ungdomar födda efter 94-12-31 betalar ingen Kongressavgift. Anmälningsblankett för kongressen kan beställas hos: Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, Lgh1303, 931 38 Skellefteå, tel 0910-733810; Leif.holmlund@telia.com

eller skrivs ut på UEA hemsida <http://www.uea.org/>

Det går även bra att via UEA hemsida fylla i anmälningsblankett och betala direkt till UEA.

Eftersom kurserna är osäkra kan avgifterna komma att justeras.

Vojaĝo al Herzberg am Harz – la Esperanto-urbo

Fine de majo mi kun kelkaj danaj esperantistoj vojaĝis per aŭto al la Esperanto-urbo Herzberg en la bela Harz-montaro. Ni loĝis en Hotel Zum Pass en urbeto Sieber, kelkajn kilometrojn norde de Herzberg. La posedantoj de la hotelo venas de Poznano en Pollando, kaj mi iam studis kune kun Teresa en Interlingvistikaj Studoj ĉe la tiea Universitato Adam Mickiewicz.

Ni havis tre agrablan restadon tie. Dum ĵaŭdo kaj vendredo ni partoprenis la studsesion en Interkultura Centro Herzberg (ICH) kaj sabate ni vizitis la belan kaj faman urbon Goslar, kies urbokerno estas listigata monda kultura heredaĵo de Unesco. Multaj turistoj vagadis tie, rigardis la malnovajn domojn kaj la interesan paradon de pupoj sur Kaiserringhaus sur la granda placo je la 12-a kaj la 15-a horo.

Vendrede kaj sabate vespere la grupo el Herzberg venis al nia hotelo por vespermanĝo kaj vespera programo, inter alie kun-kantado kaj spektado de filmoj kaj fotoj de mia vojaĝo al pacifika insulo Samoo.

Dimanĉe ni bedaŭrinde devis reveni hejmen. Estas longa vojaĝo sed ni havis tre bonajn kaj fidindajn ŝoforojn.

Ann-Louise Åkerlund

Projekto por publika Esperanto-biblioteko en Herzberg

Gravajn decidojn faris la urba konsilio de Herzberg! Jen kelkaj detaloj pri la planoj:

PLANO 1) PUBLIKA ESPERANTO-BIBLIOTEKO

Ili konsentis, ke tre baldaŭ eblis instali specialan Esperanto-sekcion en la publika urba biblioteko. Temas pri almenaŭ 70-metra librobretaro, kiu ebligas prezenti tie riĉan kolektaĵon de Esperanto-libroj. Finfine en Germanio Esperanto estos videbla, spertebla, studebla en publika kaj malfermita urba biblioteko, kiu estas vizitebla dum la regulaj malfermhoroj. Ĝi estos ankaŭ konstanta informejo kaj kun aparta legoĉambro ankaŭ kunvenejo por ĉiuj generacioj.

PLANO 2) BLINDULA BIBLIOTEKO

Urbo Herzberg kaj Interkultura Centro Herzberg helpeme akceptis, transprenis de la ĝisnuna prizorganto Rob Moerbeek el Nederlando la blindulan bibliotekon, kolektaĵon de Brajlaj materialoj, kiuj alvenis el Rotterdam kaj estas provizore deponitaj en la malnova urbo-domo. Laŭ esperoj ankaŭ tiu grava kolektaĵo baldaŭ trovos sian hejmon en

taŭga loko kaj povos ekfunkcii prunto-servo.

Ni petas vian helpon, financon subtenon!

LIMDATO: La unua etapo, la unuaj paŝoj devas esti farataj antaŭ la vintro, do tuj, dum novembro-decembro 2014!

BEZONO: Ni esperas, ke ni sukcesos rapide kolekti monon por bazaj investokostoj kaj akiri la bezonatan financon subtenon de vi kaj aliaj helpemaj, bonkoraj Esperantistoj, asocioj, ktp. por bretaro, transportkostoj, laboristoj por la instalado kaj elformado de taŭgaj kondiĉoj por la nova biblioteka sekcio.

PLANO 3) INTERNACIA ARKIVEJO

Laŭ la planoj, en la jaro 2015 eblis ekuzi ejojn de iama baza lernejo en Herzberg/Sieber kiel Esperanto-arkivejon por taŭge solvi tie la stokadon de konservadaĵoj. La nova stokejo signifos ankaŭ novan kapaciton por akcepti Esperanto-librojn, gazetojn kaj arkivmaterialojn kaj plenumi interŝanĝdezirojn. La arkivejo povos funkcii ankaŭ kiel eta oficejo, surloka laborejo.

FINANCOJ: Ni kalkulas je tuja bezono de ĉ. 5000 EUR. Pro tio ni petas financon helpon, subtenon.

ADOPTU BRETOJN, BRETARON!

SUBTENU la urbon, kiu multe subtenas Esperanton! Via donaco estos ankaŭ **naskiĝtaga donaco al la 10-jara Interkultura Centro Herzberg**, kiu realigis kaj realigadas multon por krei Esperanto-urbon, servi la Esperantomovadon, instrui kaj informadi la publikon pri la internacia lingvo.

Anticipe ni dankas al vi pro via helpemo, bonvolema, rapida subteno!

Amike kaj samideane salutas vin nome de la estraro:

Petro Zilvar, Harald Mantz, Zsafia Korody

KONTONR: IBAN DE28263510150101457927, **BIC** NOLADE21HZB Sparkasse Herzberg am Harz **RICEVANTO:** Esperanto-Gesellschaft Südharz, DE-37412 Herzberg am Harz, **MENCIU LA CELON** "donaco por biblioteko kaj arkivo"

Vi povas uzi ankaŭ la UEA-konton ikch-a.

Eŭroponivelaj politikistoj serioze traktis multlingvismon Dum ekonomia forumo en Pollando 2014

Ĉerpoĵoj el rondletero de Stefan McGill

Jam la naŭan jaron esperantistoj sukcesas partopreni en la 24a Ekonomia Forumo de Centra Eŭropo, okazanta inter la 2a kaj 4a de septembro en la sudpola urbo Krynica. Ili partoprenas per bunte aranĝita stando, kiu de jaro al jaro rajtis okupi pli kaj pli da loko, kaj plie per paneldiskuta programero pri la eŭropa lingva situacio. Pensante, ke al la forumo venas miloj da partoprenantoj, la agado, unuavice sub la ŝildo de la Eŭropa Esperanto-Unio, havas grandan konigan valoron inter ŝlosilaj homoj. Unuafoje, aktive partoprenas Universala Esperanto-Asocio pere de nepola reprezentanto.

...

Edmund Wittbrodt, pola Senatanokaj antaŭa Edukministro de Pollando: Ni devas pripensi la sekojn se ni enkondukus Esperanton al la lingva mikso en Eŭropo – ĉu tio kreskigus aŭ malkreskigus la lingvan diversecon? Povus esti, ke ĝi alportus riĉigon. Ĉe teknikaj universitatoj en Pollando 75% el la finstudintoj elektas studi lingvojn, plejparte la anglan, sed an-

kaŭ la germanan aŭ francan – sed ne sen problemoj. Pri la propedeŭtika valoro, konstatablas, ke kono de la Latina lingvo portas faciligon lerni aliajn lingvojn; ĝuste ĉe Papo Johano-Paŭlo la Dua, frua kono de la Latina simpligis la vojon por lia multlingvaj kapabloj. Esperanto, estante pli facile lernebla, povus liveri similan rezulton – se jes, ĝi kontribuas al lingva riĉigo.

Senatano Wittbrodt alparolis la kunsidon pollingve (la aliaj angle). Li daŭrigis: “Kiam mi ĉestis altlernejon, mi aŭdis pri Esperanto, kaj oni por ĝi havis altajn esperojn. Poste tamen venis la epoko de komputiloj, kie 80 % de la programoj kaj interfacoj tiutempe uzis la anglan. Tamen, ni povas imagi provojn enkonduki uzadon de Esperanto kiel paŝilo al pliaj lingvoj. Ni estis inspiritaj per la centjara festado de la eldono de la Unua Libro de Esperanto, kaj mi konstatis, ke ekzistas parolantoj ne nur en Eŭropo, sed ankaŭ en Japanio, Ĉinio, Brazilo kaj aliaj Latin-Amerikaj landoj. Esperanto povus ludi rolon en la kontaktoj preter la limoj de la Eŭropa Unio.

Pri tiu Unio, ni devas konstati, ke aldono de lando implicas aldoni lingvon, kaj aldoni kostojn. Por pli etaj kunsidoj oni ŝparas kostojn uzante malpli da lingvoj.

La senatano priparolis iniciaton nuntempan ĉe la pola Ministerio pri Kulturo kaj la Nacia Heredaĵo starigi liston de ne-materijaj mondheredaĵoj kun la ideo, ke Esperanto eniru tiun liston. Se tio sukcesos, imageblas, ke la koncepto disvastiĝu al aliaj landoj de Centra Eŭropo, unuavice ĉe la Visegrada landkvaropo. Li daŭrigis: “Pri lingva evoluigo, ni devas havi internacian aliron. Estus tre malfacile enkonduki novan devigan lingvon en nian eduk-sistemon, sed malpli formalaj ebloj devas ekzisti. Por realisme esplori eblojn, ni devus scii proksimume kiom da parolantoj de Esperanto ekzistas en Pollando kaj en la mondo – tio estus nia komencpunkto.

Fine, ni volas aranĝi ke la nuna ekspozicio kiu staras en la pola senatejo transiru iam al la sidejo de la Eŭropa Parlamento.

Laste alveninta informo

ESPERANTO sur la pola listo de Nemateria Kultura Heredaĵo

Estimataj! Permesu anonci la epokan novaĵon de pola esperantistaro, kiu danke al la intensa kunlaboro kun Polaj Parlamentanoj de la Parlamenta Grupo Subtenanta Esperanton (PGSE), Polaj Esperanto-Organizaĵoj, Pola Instituto de Nacia Kultura Heredaĵo pere de ĝia Ministro, S-ro Bogdan Zdrojewski, kaj fine kun helpo de landaj kaj eksterlandaj eminentaj Sponsoroj, ni ĝisvivis la honoron ricevi aproban subskribon de Pola Ministro pri Kulturo kaj Nacia Heredaĵo, kiu ebligis lokigi ESPERANTON sur Polan Liston de Nemateria Kultura Heredaĵo.

La sukcesa evento, iniciatita de la prezidanto de PGSE, eminenta pola senatano prof. d-ro habil. Edmund Wittbrodt kaj eminenta Honora Membro de Pola Asocio Eŭropo - Demokratio - Esperanto - Kazimierz Krzyżak, ebligas tio estonte proponi ESPERANTON sur la Rezentativan Unesko-

Liston de Nemateria Kultura Heredaĵo de la Homaro.

Kiel pola deponanto de la lingvo Esperanto kaj ĝia kulturo, mi petas redaktorojn de Esperantogazetoj, -portaloj, -radioj kaj -televidoj, disvastigi tutmonde la historian eventon pri enlistigo de Esperanto, la 20-an de novembro 2014, sur Polan Liston de Nemateria Kultura Heredaĵo.

Kun vortoj de espero kaj internacia amikeco - Jerzy Antoni Walaszek - prezidanto de Pola Asocio Eŭropo - Demokratio - Esperanto (EDE-Pollando)

La emblemoj por la mondheredaĵoj: maldekstre por la materiaj kaj dekstre por la ne-materiaj heredaĵoj.

Interesa esperanto-renkontiĝo en Brandbergen

En septembro okazis en Brandbergen interesa prelego pri Tove Jansson, kiu ĉi tiun jaron celebras 100-jaran datrevenon de sia naskiĝo. Saliko (Raita Pyhälä, el Finnlando) venis prelegi. Dum la somero ŝi prelegis pri Tove Jansson en BET 50 en Rigo kaj dum jubilea kunveno en Helsinko. Ŝia artikolo pri Tove Jansson aperis en Zagreba Esperantisto.

La prelego en Brandbergen kolektis kvardekonon da aŭskultantoj, inter ili 5 esperantistoj el

Stockholm. La ĉefino de "Seniorcentro" faris grandan laboron por reklami pri la prelego per afiŝoj, anonco en loka gazeto instigi homojn veni. La salono estis plena. La etoso estis bona. La ĉefino Maud metis grandajn bildojn sur muro pri artaĵoj de Tove Jansson, kiu ne nur estis patrino de Mumin-troj, sed ankaŭ fama artisto. Iu kolektis Mumin-bildojn kaj faris etan ekspozicion.

Tre grave estis, ke multaj kunlaboris en la efektiviĝo de la evento. Svedlingva finnino, kiu loĝas en Brandbergen, laŭtleĝis el la libro "Vem ska trösta Knyttet". Mi legis ĉitaĵojn el memolibro, kiun Tove Jansson verkis pri sia infanaĝo "Bildhuggarens dotter". Saliko konigis al ni plurajn flankojn de Tove Jansson, kiujn plej multaj en la publiko ne konis. Mi interpretis la prelegon kaj ĝuis, ke mi ankoraŭ kapablas tion fari, kion mi antaŭ jaroj ofte faris kaj tre ĝuis.

Post la prelego ni kun Roland Lindblom vojaĝis al la biblioteko en Västerhaninge, kie okazis ekspozicio pri Tove Jansson kaj pri ŝiaj Mumin-libroj kun demandoj por respondi. Saliko gajnis premion per siaj respondoj kaj ricevis libron.

Postan semajnon ni vojaĝis per Hurtigruten en Norvegio. Tiam ni faris multan informadon pri esperanto. Ni parolis kun la respondanto pri kulturo sur la ŝipo. Krome li multe interesiĝis pri lingvoj kaj mem konis plurajn. Mi proponis, ke li kontaktu UEA por havigi materialon pri esperanto en diversaj lingvoj – eble ankaŭ lernomaterialon, ĉar troviĝis kolektoj da libroj en diversaj "ĉambroj" surŝipe. Ĉu la Hurtigruten-ŝipo "Midnattsol" fariĝos esperanto-ŝipo?

Septembro 2014
Kerstin Rohdin

Salutoj de niaj tutmondaj samideanoj

Nia tria KERO 2014, tutlanda E-renkontiĝo, okazis en bela najbara provinco Pinar del Rio, ĉe Valo de Viñales, ĝuste en kampadejo Dos Hermanas (Du Fratinoj), situanta 145 km okcidente de nia ĉefurbo, Havano. Tie ariĝis 134 partoprenantoj el preskaŭ la tuta lando.

Dum tri tagoj (12 – 16 marto) okazis diversaj E-aranĝoj: la 30-a komitatkunsido de KEA, la balotado por nova mandato 2014 -2017 de KEA-estraro, la KEA-ekzamenoj (baza kaj meza), funkciis la radiostacio *Papilio* ĉiutage dum 15 minutoj, ekskursoj (padumado al la Valo, al Belvidejo *Los Jazmines*), didaktaj ludoj, la metiejo pri tradukado, libroservo, origamio, radioamatorismo, retrokurado, sorobano, tabul-ludoj, interaliaj aranĝoj.

Ĉiuvespere estis arta vespero, kie koncertis la repa duopo *Fratoj El* kaj la grupo *Amindaj*, ambaŭ el orienta provinco Santiago de Cuba.

Mi trapasis sukcese la mezan ekzamenon kun mencio "*tre bone*".

En la Valo de Viñales troviĝas kavernoj, kelkaj el ili estas longaj dekojn da kilometroj. La montoj de Viñales estas deklarita *Kultura Natura Heredaĵo de la Homaro*, flanke de Unesko ekde 1999, pro la belegaj pejzaĝoj kaj la konservado de antikvaj laborformoj en la kamparo. Je malmultaj metroj de la kampadejo situas juvelo de la arta esprimo regiona, nome, la Murpentraĵo de la Prahistorio.

Oni jam ekpensis pri la venontjara KERO okazonta en la orienta urbo Santiago de Cuba, povas esti, ke ĝi iĝos nia E-kongreso nacia.

Juan Carlos Montero Medina
Havano

Kuba Esperanto-Renkontiĝo

Esperanto kaj la baloto

Kutime parlamenta baloto havas nenian ajn rilaton aŭ influon al esperanto en Svedio. Ĉifoje tamen ekzistas motivo por iom pripensi la situacion. Unuafoje – almenaŭ unuafoje dum tre tre multaj jardekoj – iu partio atentis pri esperanto dum la elekta kampanjo. Miljöprietiekstis lokis sur sian hejmpaĝon esperantotekston unualoke post la signolingvo kaj antaŭ la alfabeto ordo de ceteraj lingvoj.

Unue ni demandu nin, kiuj povus esti la kaŭzoj kaj motivoj de tio. Nu, jam dekomence esperanto vekis interesiĝon en Miljöprietiekstis, ni memoru ekz. pri Per Garthon kaj lia propono, ke EU demokrate decidu pri uzado de la latina, esperanto aŭ iu alia lingvo. Do, esperanto estis jam konata de la aktivaj Miljöprietiekstis. Due, ĉifoje ĉiuj partioj sentis bezonon kiom eble diferencigi sin ideologie disde la naciismo de Sverigedemokraterna kaj en Miljöprietiekstis malpli da inhibicioj por uzi esperanton en tio. Laste, sed ne malplej

grave, la gvidantaro ĝustatempe ricevis sugeston elekstere, nome de la Esperanta Civito per la Esperanta Naturamikaro en Malago, Hispanio, kun apogo de membroj de la verda listo. Krome, tiu sugesto laŭ nuntempe kutima terminologio estis "raŭmismo", nome ĝion ofertis, ne postulis.

Nun ni demandu nin, kiujn sekvojn la nuna situacio povus havi favore al esperanto. Gravas, ke ni komprenu, kion tio ĉi nur signifas. Ĝi signifas nur, ke en Miljöprietiekstis uzo de esperanto gajnis iom pli da legitimeco ol antaŭe, nenio alia. Oni ne kredu, ke la nova registaro pretas entuziasme prezenti iun esperantofavoran proponon al la parlamento. Male, se tio okazus, esperanto povus rapide perdi tiun gajnon de plia legitimeco, kiun ĝi atingis.

Aliflanke, jam ekzistas eblecoj por saĝe kaj laŭeble eluzi la favoran situacion. Por realigo de almenaŭ unu el tiuj eblecoj necesas aliĝo de iu el la svedaj e-organizoj al la pakto por la Esperanta Civito.

Aŭ kreo de iu nova organizo, kiu pretas je tio. Tio siavice postulas, ke almenaŭ iuj svedlandaj esperantistoj pretas akcepti esperanton ne nur kiel internacian sed ankaŭ kiel popolan kaj transnacion lingvon, kaj jen la problemoj, ĉar la sveda esperantistaro ŝajnas ĝenerale neinformita kaj pri la Esperanta Civito kaj pri la diverspeco en la esperantisma idearo, ĉar apartenanta al alia esperantisma tradicio. Aŭ kiel iu SEJU-membro iam diris al mi:

Ankaŭ Esperantio havas subkulturojn.

Bertil Nilsson

Europeiska språkdagen i Europahuset i Stockholm

Den europeiska språkdagen, instiftad av EU-kommissionen för att främja språkinläring och flerspråkighet, infaller den 26 september och firas inte bara i Europa utan även på många platser runt om i världen. I likhet med de senaste åren hölls ett språkcafé i Europahuset i Stockholm, men i år den 30 september för att inte krocka med bokmässan i Göteborg. Språkcaféet anordnas för skolungdomar från årskurs 7 i grundskolan till årskurs 3 i gymnasiet och innebär en möjlighet att prova på och lära sig mer om språk utöver de som brukar undervisas i skolan.

Esperantoförbundet medverkade även i år, Olof Pettersson från SEF tillsammans med Fanny Tjäder och Tatu Lehtilä från Stockholmsklubben.

Text och bild
Olof Pettersson

På övre bilden syns Tatu Lehtilä informera en besökare

”Dank’ al esperanto”

”**D**ank’ al esperanto”. Tiun frazon plurfoje eldiris Ryszard Turowski kiam mi parolis kun li okaze de lia 80-a datreveno la 15-an de oktobro 2014.

La unuan fojon li vidis la vortojn ”esperanto” kaj ”Zamenhof” estis kiam li kiel 13- aŭ 14-jarulo rimarkis la skribon sur ŝtono, kiun li iam kaj tiam preterpasis survoje al la lernejo en Jelenia Gora, urbo en sudokcidenta Pollando.

Iam dum la 1950-aj jaroj li ekvidis esperantan vortaron en la fenestro de librovendejo en Wroc-

law, kie li studis inter alie filologion. Ĉar li estas libroŝatanto li aĉetis ĝin kaj trafoliumis ĝin, sed poste metis ĝin en la librobretaron kaj forgesis pri ĝi.

Nur je la tria renkonto li vere malkovris esperanton. ”Tredje gängen gillt”, kiel ni diras en la sveda. En 1968 Ryszard laboris kiel ĵurnalisto en Wałbrzych, urbo en sudokcidenta Pollando. Li ricevis la taskon partopreni la inaŭguron de memorŝtono pri esperanto en proksima urbeto kaj skribi artikolon pri la evento. Li tion faris. La lingvo kaj la ideo pri paca kunvivado kaj egaleco de ĉiuj homoj kaptis lin, kiu jam de sia junaĝo klopodis labori por la bono de ĉiuj homoj. Li partoprenis kurson, fariĝis membro de la loka esperantoklubo kaj tuj komencis verki, kaj poezion kaj prozon. Norda Prismo publikigis lian verkon ”Al la frato”, kiun li skribis okaze de la soveta invado de Ĉeĥoslovakio.

Pro liaj ideoj kaj politikaj opinioj oni malpermesis lin labori kiel ĵurnalisto en Wałbrzych, kaj 1969 li transloĝiĝis al Świnoujście kun sia familio. Li fariĝis prezidanto de la loka klubo, gvidis kursojn, estis delegito de UEA

En 1970, survoje al ”Esperanto Renkontiĝo” en Szczecin, li ekvidis viron kun verda stelo kaj alparolis lin. Estis Stig Arne Jacobsson el Skövde kiu ankaŭ estis survoje al tiu renkontiĝo. Ili fariĝis tre bonaj amikoj kaj tenis la kontakton per leteroj.

En 1971 Ryszard invitis al si Stig Arne’n kaj aliajn esperantistojn de Skövde kaj en 1973 ili reciprokis la inviton. Kiam li venis al Svedio li decidis transfuĝi (hop-pa av) kaj resti en Skövde. Tiam, li diris, li la unuan fojon en sia vivo sentis sin kiel liberan homon.

Sekvis pli ol du-jara batalo por venigi la edzinon kaj la du filojn al Svedio. Li montris al mi plurajn eltondaĵojn el lokaj, regionaj kaj tutlandaj ĵurnaloj. Li eĉ skribis al Olof Palme kaj renkontis lin persone. Ĉiuj streboj estis sen rezulto ĝis kiam li petis, kaj ricevis, permeson de la stokholma polico fari manifestacion antaŭ la pola ambasadejo dum Kristnasko 1975. Subite, komence de novembro, la edzino ricevis ordonon de la polaj aŭtoritatoj kolekti sian pasporton kaj prepari sin kaj la infanojn por vojaĝi al Svedio. Sed ŝi kaj la edzo devis esti tre silentaj pri la afero kaj ne informi la gazetaron. Tamen, dum la sekvaj semajnoj en gazetoj kaj ĵurnaloj aperis pluraj artikoloj pri la feliĉa familio kaj ĝia unua Kristnasko en Svedio. Poste ili ne povis viziti Pollandon dum 14 jaroj, ĝis la ŝanĝiĝo de la reĝimo al parlamenta demokratio.

En Skövde Ryszard inter alie laboris ĉe Volvo, havis propran entreprenon, verkis artikolojn por diversaj ĵurnaloj, laboris kiel interpretisto kaj instruis esperanton en lernejoj. Li fakte en Gdansk diplomigis kiel instruisto de esperanto kaj rajtas instrui en diversspecaj lernejoj en Pollando. Li estis delegito de UEA, aktivis en la esperantoklubo de Skövde kaj fariĝis ĝia prezidanto en 1976.

Kiam li kun la familio en 1985 vizitis Helsingborg’ on ili tuj ekŝatis la urbon kaj decidis transloĝiĝi ĉi-tien. Ryszard estis membro de la helsingborga klubo kaj delegito de UEA dum multaj jaroj, sed nuntempe ne aktivis en la esperantomovado, kvankam li ankoraŭ en la koro estas esperantisto. Li havas plurajn aliajn interesojn, legas multon kaj tenas kontakton kun geamikoj ĉirkaŭ la mondo.

*Ann-Louise Åkerlund
Helsingborg*

Bytt adress?

Glöm inte att göra adressändring till medlemsregistret om du flyttat. Tyvärr kommer flera tidningar i retur. Kontaktpuppgifter finns på sidan 2 i denna tidning.

”SPRINGBOARD TO LANGUAGES”

Bakgrund till studien ”Språngbräda till språk” är situationen i engelska skolor beträffande språkstudier på låg- och mellanstadiet. [Observera: Skottland har sitt eget skol-system.]

Resultaten i franska, spanska etc. har länge varit svaga, delvis beroende på att läroplanen av-sätter få timmar till språkstudier (oftast mindre än 1 veckotimme). Tanken har då uppkommit att man skulle kunna förbättra resultaten genom att låta elever lära sig **esperanto som ett förberedande språk** (*starter language*). Studien ägde rum 2006 – 2011. Tre skolor deltog. (Skolorna är ej namngivna i rapporten utan kallas Skola A, B resp. C. Skola A beskrivs som en skola i en förort till en storstad, Skola B som en skola i norra England [förmodligen i ett mindre samhälle] och Skola C, som också betecknas som en förortsskola). De yngsta av de deltagande eleverna har varit 7 år, de äldsta 11 år.

Resultaten sägs ha varit speciellt uppmuntrande beträffande elever med mindre goda förutsättningar att lära sig språk (*lower-ability learners*).

Exempel på testuppgifter:

- översättning av enstaka ord och meningar från det främmande språket till engelska

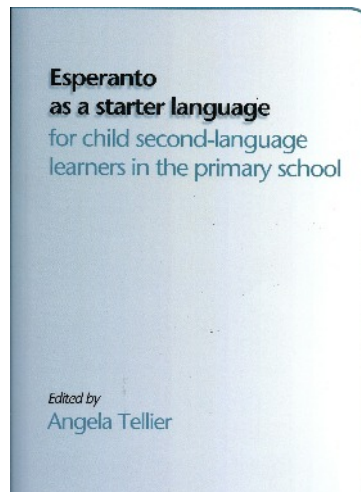
- förmåga att känna igen ordsläktingar i olika språk
- förmåga att para ihop meningar med samma betydelse i olika språk
- känna igen singular- och pluralformer i olika språk

Studien gav vid handen, att elever som deltagit i försöksverksamheten utvecklat bättre språkkänsla än de som inte gjort det. Man kan dock inte hävda att just esperanto bidragit till det relativt goda resultatet; samma resultat skulle kunna ha uppnåtts även med andra språk.

Elever som deltagit uppvisade en allmänt positiv attityd till människor som talar ett annat språk än engelska, i synnerhet om de fått delta i utbyte med skola i annat land (Tyskland och Ungern). De trivdes allmänt sett med språklektionerna och ville gärna lära sig fler språk. Frågan om de tyckte att de hade lärt sig mycket på lektionerna besvarades ofta med ”vet ej”. Detta gäller även för de elever som också fått lära sig franska och/eller spanska.

Det går sammanfattningsvis **inte** att hävda att projektet haft avgörande betydelse för elevernas språkprestationer. Deltagande lärare var överlag positiva till studien.

Folke Wedlin,
Sveda Esperanto-Instituto

Esperanto as a Starter Language,
edited by Angela Tellier 2013

Tidigare dokumenterade studier

(Källa: <http://www.springboard2languages.org/>)

1920	Green Lane School, Eccles, UK
1922	League of Nations Official Enquiry, Geneva, Switzerland
1924	Wellesley College, Ohio, USA
1925–31	Columbia University, New York, USA (Prof. E. Thorndike)
1934–35	Public High School, New York, USA
1947–51	County Grammar School, Sheffield, UK (University of Sheffield)
1948–61	Egerton Park School, Manchester, UK
1950–63	Somero, Finland (Ministry of Education)
1962–63	Loránd University, Budapest, Hungary (Prof. I. Szerdahelyi)
1971–74	22 classes from Italy, Yugoslavia, Hungary, Bulgaria
1972–73	Scuola Elementare Dante, Forlì, Italy (Ministry of Education)
1975–77	300 pupils from Belgium, France, Germany, Greece, Netherlands
1977–83	University of Paderborn, Germany (Prof. H. Frank)
1983–88	Scuola Media, San Salvatore di Cogorno, Italy
1993	Official Report: Ministry of Education, Italy
1994–97	Monash University, Victoria, Australia (Prof. A. Bishop)

La Espero förändras

2015

La Espero i pdf-format

Under 2015 kommer vi att göra vissa förändringar med La Espero. Det som du troligen kommer att märka av mest är att vi ska endast ge ut 4 nummer nästa år. Hittills har det formellt varit 6 nummer, varav det sista har varit ett dubbelnummer, alltså 5 tidningar.

Det är tänkt att de olika numrena ska bli mera specificerade: Inför kongress, efter kongress, infonummer.

Vi kommer också att förändra loggan för att lyfta fram ”Svenska esperantotidningen” mera.

Vi vill också lyfta fram möjligheten att få LA ESPERO i pdf-format. Då får ni den i färg, något snabbare och ni sparar lite portokostnader för förbundet samt inte att förglömma – arbetet att kuvertera tidningen. Anmäl dig till mig.

På sidan 6 i detta nummer finns ett upprop till den som vill informera (mera). Ta vara på möjligheten att träffa likasinnade. Där kan ni också anmäla intresse om du vill ta del i arbetet med något specifikt nummer av La Espero.

Bengt Olof Åradsson

Kio estas inkunablo

L artikolo estis origine publikigita en tri partoj en Dia Regno numeroj 2-4 en 2013

En Mezepoko oni jam kreis librojn. Precipe monaĥoj kaligrafis ilin, ofte sur pergamen. La nomo de tiuj raraĵoj estas manuskripto. En la lasta parto de la 15-a jarcento okazis revolucia invento, oni konstruis aparaton, per kiu la homo povis maŝine fari librojn. La pres-arto estis naskita! La unuaj de tiaj produktoj ankoraŭ ne estis perfektaj. La literoj ekzemple ne ĉiuj staris rekte kaj orde sur la paĝoj, sed post 1500 la procedo fariĝis pli bona. Tiujn komencajn presaĵojn de antaŭ 1501 oni nomas "inkunabloj". En Esperanto tiu radiko unue vortare aperis en la PIV de 1970. Ĝin parole uzis en 1974 WARINGHIEN dum prelego en la UK de Hamburg.

Nun estas la demando de kie devenas "inkunablo"? En 1980 Waringhien publikigis en sia eseero "1887 kaj la sekvo ... " artikolon kun la titolo "La inkunabloj de Esperanto". Mi parte citas lin, por klarigi la etimologion de la neologismo.

... En Amsterdam vivis ĉirkaŭ la

fino de la 17-a jarcento unu libroisto; lia nomo estis Cornelisz van BEUGHEM. Tiu klerulo emis kolekti la malnovajn librojn. Spertinte, ke kun ĉiu jaro multaj el ili malaperas pro malzorgemo, bezono de brulmaterialo, incendio aŭ inundo, li entreprenis starigi liston de ĉiuj, kiujn li posedis aŭ kies ekziston li konis certe. Tiun liston li publikigis en 1688, sub la titolo *Inkunabula Typographiae* tio estas la komenciĝo de la pres-arto.

La libro havis grandan sukceson kaj iom post iom la unua vorto de la titolo estis uzata por montri malnovajn librojn, presitajn antaŭ 1501. Van Beughem elektis "incunabula" el la latina lingvo, ĉar ĝi signifas vindotukojn aŭ la unuan stadion de infano. Metafore li indikis la unuan stadion de la fenomeno "presita libro".

En la naciaj bibliotekoj de la eŭropaj landoj bibliofilo povas admiri inkunablojn en la respektiva ŝtata lingvo. Ekzemple en Nederlando gastoj estas bonvenaj en Reĝa Biblioteko en Hago, kie konserviĝas 2144 inkunabloj.

Inkunabloj en esperanto

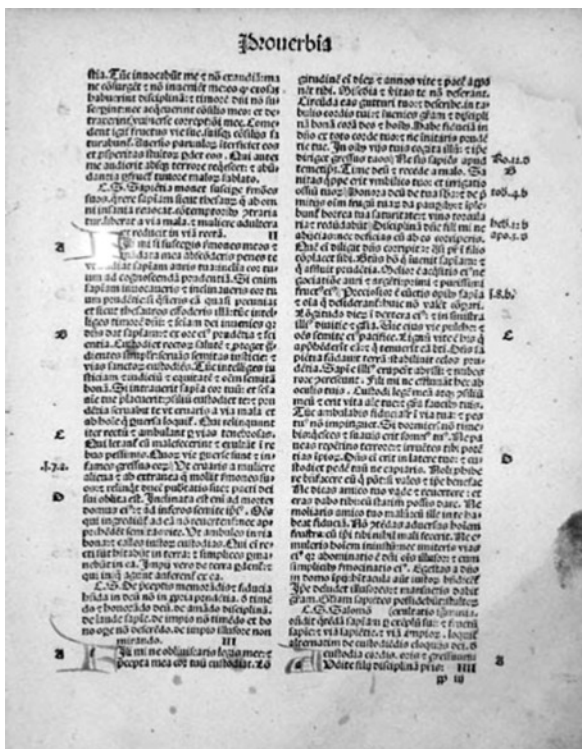
La unuajn presitajn librojn en naciaj lingvoj oni indikas per inkunabloj. Estis la franco, Gaston Waringhien, kiu transprenis tiun nocion por la Internacia Lingvo. Li mem skribis: Ofte venis al mi la ideo, ke ankaŭ nia Esperanto povas pretendi siajn inkunablojn. Pravigon por tiu pretendo: temas pri la absoluta komenciĝo de unu lingvo, fenomeno unika en la homa historio.

Laŭ mi lia grava argumento pro la atentigo kaj okupiĝo pri inkunabloj estis la fakto, ke la libroj, naskitaj en tiuj lulil-jaroj de Esperanto fariĝis ne nur raraj sed ofte tute ne plu ekzistas. Ni prenu ekzemple la pra-broŝuron, kiun Zamenhof sendis al diversaj personoj, por konatigi sian pro-

jekton. Tiu kreaĵo ricevis poste la nomon "Unua Libro". De ĝi nun probable ne plu ekzistas unu sola ekzemplero. Petro Stojan ankoraŭ disponis unu, kiam li kompilis dum 1926-1929 sian "Bibliografion de Internacia Lingvo". Sed hodiaŭ en 2013, kie ĝi kuŝas? Almenaŭ ne en la esperantaj bibliotekoj en Vieno aŭ Rotterdam. Ni esperantistoj devas savi tiajn trezorojn. Jam temp' está. Waringhien prave rekomendis eksciti la deziron de kolektemuloj, aĉeti kaj ŝirmi la maloftajn binditaĵojn el la frua epoko de la lingvo.

En kiu periodo aperis esperantaj inkunabloj? La komenco ne starigas problemon. Zamenhof publikigis en 1887 sian manuskripton pri Esperanto. Sed ĝis kiam ni parolas pri inkunabloj? En septembro 1889 eliris la unua gazeto en nia lingvo "La Esperantisto". Zamenhof multe kontribuis al ĝi, i.a. kompilis liston kun la libroj, kiuj ĝis tiu momento estis presitaj "Nomaro de l' verkoj pri la lingvo internacia Esperanto". En tiu ĉi registro troviĝas 29 titoloj.

Waringhien proponis, ke tiun precize fiksitan serion oni indikas per inkunabloj, sekve ĉio aper-

Biblio de la jaro 1497

G. Waringhien kun la manuskripto de PIV, 1966.

inta antaŭ la 1-a de septembro 1889.

En pli posta vivofazo la franca eseisto mem elektis laŭ mia memoro novan jaron, nome 1900. Lia rekonsiderita dato ŝajnas al mi tute akceptebla fina limo, ĉar kajeroj de antaŭ tiu tempo same kiel la menciita dudeknaŭo apenaŭ nun ekzistas. La sporadaj ekzempleroj el la deknaŭa jarcento emocie instigu la interesitan samideanon, preni tiajn unikajojn en la mano. Kia peco de verdstela historio!

Inkunabloj ĉe IEI

La japana zamenhofologo Ito Kanzi, ankaŭ konata sub la pseŭdonimo Ludovikito, eldonis en 1979 la libron "La inkunabloj de Esperanto" en la serio iam kompletigota verkaro de L. L. Zamenhof.

En tiu volumo li pritraktas la esperantajn verkojn, kiuj aperis ĝis septembro 1889, tute en la spirito de Waringhien. Ito Kanzi publikigis en 1994 "Ludoviko kaj la inkunabloj"-n en la serio ludovikologia dokumentaro. En ĝi la japano jam ŝanĝis la difinon de inkunablo. Li notis, ke Waringhien iam proponis, ke ni nomu inkunabloj tiujn tekstojn, kiuj aperis antaŭ septembro 1889. Ito

Kanzi aldonis, ke tiu limigo ŝajnas al li tro mallarĝa. Li daŭrigis, mia amiko Marcel Delcourt havas la opinion, ke la inkunabloj devas ampleksi pli larĝan sferon ol tiun, proponitan de Waringhien. Ito Kanzi konsentis kun la franco kaj skribis, ni metu la finan punkton [de inkunabloj] ĉe iu peco el inter la eldonaĵoj de la 19-a jarcento.

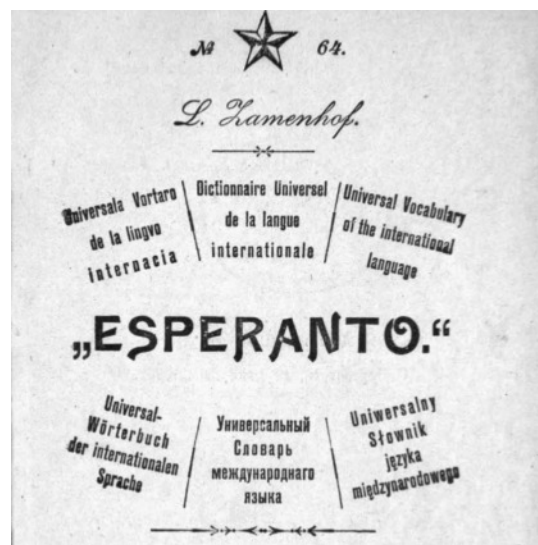
La arĥiva fako ĉe Internacia Esperanto-Instituto (IEI) transprenis tiun penson kaj ni signas ĉiun aperintan presajojn en la lingvo Esperanto antaŭ la 1-a de januaro 1900 inkunablo. En tiu kategorio cetere ne rekte apartenas faksimiloj de la originalaĵoj el 1887-1900. Nia IEI-biblioteko posedas nur unu preskaŭ disfalintan inkunablon:

n-ro 64 Universala Vortaro de la lingvo internacia Esperanto 2-a eldono, Varsovio, Presejo de M. Weidenfeld kaj Ignacy Kelter, 1898

Ekzistas ĉe IEI aliaj antikvaĵoj, kiel el 1900

Ekzercaro de la lingvo Esperanto de L. Zamenhof, 3-a eldono, Varsovio, J. Kelter

kaj la plej unua (!) lernolibro por nederlandanoj el 1901 Internationale Taal

Esperanto, spraakkunst met woordenlijst* de Joh. C. Bruijn 3-a eldono, Amsterdam, M. Lobo Mz

Tiujn broŝurojn, produktitajn inter 1900-01-01 kaj 1917-04-14, ni ĉe IEI indikas per post-inkunabloj.

Ed Borsboom, NL

* Internacia Lingvo Esperanto, gramatiko kun vortolisto

2015

Dags att förnya medlemskapet

Estas tempo renovigi vian membrecon en SEF – kaj en la kluboj – por 2015. Se vi estas rekta membro de SEF, pagu SEK 200 al pĝ-konto 2012-3. Ne forgesu indiki vian nomon! Se vi membras en iu klubo, vi anstataŭe pagu la deciditan kotizon al la kluba kasisto.

Memoru: "Unueco donas forton!"

Vi står inför ett nytt år och det är dags för nya medlemsavgifter. SEF har kvar den gamla avgiften för direktanslutna medlemmar – 200 kr, 300 kr för familj och 100 kr för ungdom t o m 20 år. Plusgirokonto 2013–2 gäller.

Är du medlem i en klubb, så betalar du som vanligt klubbavgiften till klubben.

Kalle Kniivilä. Homoj de Putin.
Flandra Esperanto-Ligo.
Antverpeno 2014. 165 p.

En la fino de Oktobro ni legis la novaĵon ke Finnlanda ĵurio aljuĝis la premion "Kanava" por la plej bona finna nefikcia libro en tiu ĉi jaro al Kalle Kniivilä por la libro "Putinin väkeä". La libro aperis ankaŭ en la sveda kaj en Esperanto. Verkis ĝin Kalle Kniivilä en Lund, kiu estas ĵurnalisto ĉe Sydsvenska dagbladet.

"Homoj de Putin" klarigas kial Vladimir Putin estas tre populara homo kaj prezidento en Rusio, kvankam li en Okcidento estas homo, kiun multaj homoj timas. La ĉefa klarigo – kiun multaj el ni okcidentanoj forgesis – estas ke post la disfalo de Sovetio, dum la prezidanteco de Jelcin, dum multaj jaroj regis ĥaoso en la lando.

En "Homoj de Putin" Kalle Kniivilä vizitas diversajn lokojn en la lando, kaj la ĉefurbon Moskvo kaj la urbeton Ŝumerlja, kie li parolas kun ordinaraĵoj. Ili rakontas pri la relativa stabileco en Sovetio, pri la

ĥaosaj jaroj kiam multaj ne ricevis salajron kaj pri la riĉeco, kiu komencas reveni al la lando dum la periodo de Putin.

Ĉu politika libro? Ne kaj jes. Ne, ĉar ĝi ne propagandas pri la politika vidpunkto de la verkinto aŭ por iu partio. Jes, ĉar ĝi celas kompreni la vivojn kaj spertojn de ordinaraĵoj rusoj. Tial la libro estas ege valora. Ĝi estas klopodo vere kompreni tiun popolon kiu grandparte subtenas sian prezidenton. La verkinto ne juĝas, sed priskribas. Tial la libro estas leginda por ĉiu, kiu interesiĝas pri Rusio, pri politiko aŭ pri la sorto de homoj.

Leif Nordenstorm

Walter Zelazny: Ludoviko Lazaro Zamenhof. Lia pensaro, sekvoj kaj konsideroj. Bialystok/Rzeszow 2014. Översättning: Tomasz Chmielik. 190 s.

Esperantovärlden har redan från första dagen skrivit sin historia, särskilt sin idéhistoria, på ett selektivt sätt. Den hotfulla antisemitismen var ett gott skäl för detta åtminstone fram till 1945. Men också därefter har esperantisternas egen forskning om esperantos ursprung haft svårt att ta sig fram. Ivo Lapenna yttrade en gång i ett samtal att esperantos fiender förstår esperantismen bättre än esperantisterna. Jag minns också hur det var en till Sverige invandrad polsk idéhistoriker, som gjorde mig uppmärksam på Zamenhofs mycket sannolika beroende av den österrikiske sociologen Ludwig Gumplowicz' tankar. Gumplowicz har kallats den vetenskapliga sociologins grundare och hans betydelse är obestridlig. Men Zamenhof nämner honom inte. Överhuvudtaget nämner Zamenhof inte de källor han har för sitt tänkande.

Den ende esperantoskribent, som jag sett nämna Gumplowicz, är föreliggande boks författare, Walter Zelazny, forskare inom sociologi och kulturanthropologi. Han är en av dem som i nutiden

seriöst försöker kartlägga esperantos tidiga historia, speciellt den tankvärld och politiska värld, i vilken Zamenhof mötte problemen och fann sin inspiration. Zelazny är inte ensam i sin forskning. Självt nämner han Jagodzińska, Korĵenkov, Künzli, Romaniuk och Silber. Till dem kan man foga ytterligare några. Zelaznys bok är en förkortad – esperantister behöver ju ingen beskrivning av esperanto – upplaga av ett polskt original, som har utgetts av ett renommerat förlag för vetenskaplig litteratur.

Första kapitlet ägnas Zamenhofs person och de omständigheter under vilka han verkade och hur han tvingades kamuflera sina syften, något som ofta gör honom svårförståelig.

I andra kapitlet får man en fylig bild av både den politiska och kulturella historien i den breda korridor från Östersjön till Svarta Havet, där esperanto har sina ideologiska rötter.

Tredje kapitlet är det viktigaste. Dess innehåll är det hittills på vårt språk mest ambitiösa försöket att lösa gåtan Zamenhof och det ger också nycklar till att förstå praktiskt taget alla interna konflikter och spänningar i esperantovärlden, i den mån dessa inte är triviala personliga motsättningar. När man läser det kapitlet kan det också vara intressant att göra en

liten laboration, nämligen i PIV jämföra några uppslagsord, förslagsvis *franco, ruso, svedo, francismo, flandrismo* och kanske några till i samma kategori och fundera över varför definitionerna är så olika. Då kan man i bästa fall få syn på det som Zamenhof verkligen ville påverka, nämligen våra identiteter.

Fjärde kapitlet ägnas bl. a. åt interlingvistik och Ido-krisen.

Femte kapitlet behandlar esperantos anknytningar och band till religioner från wonbulism, spiritism och bahatism till Oomoto, men också dess påverkan på litteratur och filosofi och kastar slutligen en blick på begreppen finvenkism och raumism.

I det sista kapitlet knyts några teman samman, språkliga rättigheter, språken i EU, esperantos framtidsperspektiv och mycket annat.

Zelazny har använt en stor del av sin vetenskapliga karriär till att utforska Zamenhofs liv och verk och hans bok ger en stabil bas för fortsatta analyser. Den kommer förhoppningsvis göra det svårare att i framtida beskrivningar av esperanto glida tillbaka till faktafattig propaganda, myter och hagiografi.

Bertil Nilsson